

มากขึ้นละทิ้งความชอบธรรมนำความเสื่อมโทรมมาสู่สังคม ความเจริญก้าวหน้าทางด้าน เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารมิได้เป็นหลักประกันได้ว่าเป็นหนทางที่จะ สร้างสังคมไปสู่ความก้าวหน้า มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสร้างความสงบสุข ตามที่สังคมพึงปรารถนาได้ ในทางตรงกันข้ามสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้กลับเป็นตัวแปรที่สร้างปัญหา ให้กับสังคมโดยเฉพาะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ทางหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาของสังคมได้ อย่างมีระบบและเป็นรูปธรรมคือการปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมแก่เยาวชนในวัยเรียน สังคม และการเมืองในอนาคตจะเป็นลักษณะที่มีความโปร่งใสมากขึ้นเนื่องจากจะมีการตรวจสอบจาก หน่วยงานองค์กรทั้งในและต่างประเทศ ดังนั้นคุณธรรมและจริยธรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคน ไทยเพราะหากคนไทยได้รับการปลูกฝังด้านคุณธรรมและจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอจะเป็นคนที่มี คุณภาพคือเป็นทั้งคนเก่งและคนดีอันส่งผลให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าอย่างสงบสุข แต่หากคนไทยไร้ซึ่งคุณธรรมหากแม้มีวิชาความรู้ก็สามารถใช้ไปในทางไม่ถูกต้องและก่อให้เกิด ปัญหาต่อสังคมและประเทศชาติได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2550 : 28)

ขณะเดียวกันพฤติกรรมของนักเรียนก็เปลี่ยนแปลงไปตาม ยุคโลกาภิวัตน์ หรือยุคสื่อ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในขณะนี้ เพราะจะมีนักเรียนบางส่วนติดการเล่นเกมส์ต่าง ๆ ผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ต นอกจากจะเล่นตามร้านที่เปิดให้บริการแล้วที่บ้าน และสถานศึกษาที่มี สัญญาณอินเทอร์เน็ตเข้าถึงก็สามารถเล่นเกมต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกสบาย จึงทำให้เด็กนักเรียน บางส่วนที่ติดเกมส์ จนละเลยทำให้ลืมบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองในเรื่องของการ เรียน และการศึกษาค้นคว้าหาความรู้จนเป็นสาเหตุทำให้ขาดความรับผิดชอบในด้านคุณลักษณะ นิสัย มีพฤติกรรมเอาตัวรอด เห็นแก่ตัว ขาดความมีจิตอาสา ขาดความรับผิดชอบต่อการเรียน ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาเป็นการด่วน (ลิขิต อธิเวทิน. 2550 : 34)

พฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมนับเป็นสิ่งจำเป็นอย่างสูงของการอยู่ ร่วมกัน อย่างสันติสุข เมื่อหลักสูตรการศึกษาของเราให้ความสำคัญด้านการปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรมจริยธรรมที่ดั่งามแก่เด็กและเยาวชนน้อยกว่าความสามารถด้านวิชาการและเทคโนโลยี คนไทยซึ่งเป็นผลผลิตของระบบการศึกษาจึงมีจุดอ่อนในด้านวินัย สัมมาคารวะ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความเมตตา ความขยันหมั่นเพียร และความเสียสละ ทำให้เกิดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันและอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ มากมาย ดังที่พบเห็นเป็นประจำตามหน้าหนังสือพิมพ์ และข่าวจากวิทยุโทรทัศน์ ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศพระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงมีพระราชโองบาย ให้มีการสอนศาสนาในโรงเรียน ทั้งใน กรุง และหัวเมือง โดยปลูกฝังจริยธรรมคุณธรรมให้มาก เพราะหากคนไม่มีธรรมะ โดยมากก็จะ

หันไป ทาพุทธจริต คนที่รู้มากก็จะโกงได้คล่องมากขึ้น จากการศึกษาปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการ นำพาสังคมและประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า พบว่า แทบทุกประเทศให้ความสำคัญอย่างมาก ต่อการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมความซื่อสัตย์และ ความถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นประเทศออสเตรเลีย กลุ่มสหภาพยุโรป และประเทศเยอรมัน เป็นต้นและ รวมถึงประเทศทางตะวันออกที่มีพื้นฐานทาง ศาสนาเป็นตัวหล่อหลอม และกำหนดคุณลักษณะพึง ประสงค์ที่ให้ความสำคัญด้านคุณธรรม จริยธรรม เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศจีน ประเทศสิงคโปร์ หรือประเทศมาเลเซีย ประเทศเหล่านี้ ต่างให้เหตุผลสนับสนุนว่า คุณลักษณะนี้เป็นฐานสำคัญที่จะทำให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่าง สงบสุข ไม่เป็นสังคมเปราะบาง และนำพาประเทศให้เจริญ ก้าวหน้าได้อย่างยั่งยืนบนพื้นฐานของ ความแข็งแกร่งด้านคุณธรรม (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2549 : 104)

ผลการสำรวจข้อมูลด้านความประพฤตินักเรียนของวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ พบว่ามี นักเรียนที่มีพฤติกรรมคุณธรรมและจริยธรรมที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการเป็นนักเรียนอยู่มาก ด้วยความรู้สึกตระหนักในหน้าที่ความรับผิดชอบในการบริหารหลักสูตร และพัฒนาผู้เรียนด้าน คุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน จากผลการประเมินความประพฤตินักเรียนของฝ่ายปกครอง วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ (ฝ่ายปกครอง, 2555 : 8) ด้านพฤติกรรมคุณธรรม และจริยธรรม พบว่ายังมีนักเรียน ปวช.1 อยู่หลายแผนกที่ขาดความรับผิดชอบ ขาดความมีวินัย ขาดความ สามัคคี ขาดความซื่อสัตย์ ตลอดจนขาดการให้ความสำคัญต่อกฎกติกาของสถาบันอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและร่วมรับผิดชอบงานฝ่ายปกครอง ได้ มองเห็นว่าพฤติกรรมของนักเรียนดังกล่าวจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ พัฒนาอย่างเร่งด่วน เพราะก่อนที่จะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการเรียนการสอน และการประเมินคุณภาพ สถานศึกษาในครั้งต่อไป จึงมีความต้องการที่จะศึกษาวิธีการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้น ปวช. 1 ของวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ เพื่อนักเรียนจะได้ปฏิบัติตนเป็น เยี่ยงอย่างที่ติดต่อไป

คำถามการวิจัย

1. ระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนระดับ ปวช. วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ อยู่ในระดับใด
2. วิธีการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เป็นอย่างไร
3. ผลการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม หลังพัฒนาแล้ว เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาระดับการปฏิบัติตนด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์
2. การพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม นักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์
3. ศึกษาผลการพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่
 - 1.1 ครู จำนวน 20 คน
 - 1.2 ผู้ปกครอง จำนวน 70 คน
 - 1.3 นักเรียน จำนวน 80 คน
2. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้แก่
 - 2.1 ผู้วิจัย
 - 2.2 คณะครู จำนวน 20 คน
 - 2.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 70 คน
 - 2.4 นักเรียนระดับ ปวช.1 จำนวน 80 คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน 171 คน
3. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้น ปวช.1 จำนวน 80 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง
4. เนื้อหา ได้แก่ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย
 - 4.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 - 4.2 ซื่อสัตย์ สุจริต
 - 4.3 มีวินัย
 - 4.4 ใฝ่เรียนรู้
 - 4.5 อยู่อย่างพอเพียง

- 4.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 4.7 รักความเป็นไทย
- 4.8 มีจิตสาธารณะ
- 5. ตัวแปร
 - 5.1 ตัวแปรอิสระ
 - 5.1.1 คณะครู
 - 5.1.2 ผู้ปกครอง
 - 5.1.3 นักเรียน
 - 5.2 ตัวแปรตาม
 - 5.2.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
 - 5.2.2 ซื่อสัตย์ สุจริต
 - 5.2.3 มีวินัย
 - 5.2.4 ใฝ่เรียนรู้
 - 5.2.5 อยู่อย่างพอเพียง
 - 5.2.6 มุ่งมั่นในการทำงาน
 - 5.2.7 รักความเป็นไทย
 - 5.2.8 มีจิตสาธารณะ

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

ระยะที่ 1 สืบราชการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรม โดยการสังเกต สร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามกับครู ผู้ปกครอง และนักเรียน

ระยะที่ 2 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ร่วมประชุม สนทนา โดยร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม ในการกำหนดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมนั้น ได้ร่วมกันวางแผน ปฏิบัติตามแผนตรวจสอบผลการพัฒนา และแก้ไขปัญหา

ระยะที่ 3 กลุ่มผู้ร่วมวิจัยได้ศึกษาผลการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรม หลังจากได้พัฒนาแล้ว และได้สรุป รายงานการประเมิน เปรียบเทียบ ระดับการปฏิบัติตนก่อน และหลังการพัฒนา

วิธีการพัฒนา

1. ใช้กระบวนการพัฒนาเป็นวงจรคุณภาพ เดมมิง (PDCA) ประกอบด้วย Plan คือ การวางแผนงาน DO คือ การปฏิบัติตามขั้นตอน Check คือ ตรวจสอบผลการดำเนินงาน และ Act คือ การปรับปรุงส่วนที่มีปัญหา

2. จัดกิจกรรมสร้างองค์ความรู้

3. ใช้หลักการมีส่วนร่วมจากนักเรียน ครู ผู้ปกครอง โดยกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา

5 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

3.1 ฝึกปฏิบัติให้เป็นกิจวัตร

3.2 สอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอน

3.3 สร้างบทบาทสมมติ

3.4 ยกย่องคนดี

3.5 การร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ชุมชน

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระหว่างภาคเรียนที่ 1 – 2 ปีการศึกษา 2556

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยอาศัยกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อมุ่งพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้น ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

1. คณะครู
2. ผู้ปกครอง
3. นักเรียน

ตัวแปรตาม

1. รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กำหนด โดยใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) ประกอบด้วย (P = Plan) การวางแผน (D = Do) การปฏิบัติงาน (C = Check) การตรวจสอบ และ (A = Act) การปรับปรุงและแก้ไข
2. คุณธรรมและจริยธรรมนักเรียน ตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หมายถึง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ประกอบด้วย 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ
3. สถานศึกษา หมายถึง วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ สังกัดสำนักงานกรมอาชีวศึกษา
4. คณะครู หมายถึง ข้าราชการครูที่ทำหน้าที่สอนในรายวิชาพื้นฐานทั้งหมด 6 รายวิชา ทั้งหมด 6 ท่าน ครูฝ่ายปกครอง 2 คน ครูแนะแนว 1 คน และครูประจำงานประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษา 1 คน ของวิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์
5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษา ระดับการศึกษา ปวช.1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์
6. คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลส่วนใหญ่ยอมรับว่าดีงาม ซึ่งส่งผลให้เกิดการกระทำที่เป็นประโยชน์ และความดี งามที่ดีที่แท้จริงต่อสังคม เช่น ความสุภาพเรียบร้อย และมีน้ำใจ
7. จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องมือช่วยตัดสิน และกำหนดการกระทำของตนเอง เช่น ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ และความสามัคคี
8. คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติตลอดจนการคิดในทางที่ถูกต้องดีงามมีคุณประโยชน์ทั้งตนเอง ละส่วนรวมสามารถควบคุมตนเองในการประพฤติปฏิบัติและการปรับตัวเพื่อความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคม
9. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 หมายถึง มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนได้รับ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในแนวทางที่พึงปรารถนาทั้งพฤติกรรม ความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และค่านิยมต่างๆ
10. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง การมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความภูมิใจในเอกราชของชาติไทย ต้องการที่จะปกป้องต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักทะนุบำรุงรักษาอารามะสมบัติของชาติ และยอมรับในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

11. **ซื่อสัตย์สุจริต** หมายถึง การคิดดี ทำดี ทั้งกาย วาจา ใจ การไม่พูดปดมดเท็จ พูดแต่ความจริง รู้จักใช้วาจาที่สุภาพเรียบร้อย กล้ายอมรับในสิ่งที่ตนกระทำผิด ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือกฎกติกาทางสังคม และหาเลี้ยงชีพในทางสุจริต

12. **มีวินัย** หมายถึง การปฏิบัติตามกฎระเบียบแบบแผนมารยาททางสังคม สัมมาการวะ ตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

13. **ใฝ่เรียนรู้** หมายถึง การตั้งใจศึกษาหาความรู้ มีความสนใจ ใฝ่หาความรู้อยู่ตลอดเวลา มีความอดทนต่อความยากลำบาก กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก

14. **อยู่อย่างพอเพียง** หมายถึง การพอใจในสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ รู้จักใช้สิ่งของตามความจำเป็น มีประโยชน์ มีคุณค่า เหมาะสม รู้จักแบ่งปันสิ่งของและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น มีการวางแผนการใช้จ่ายอย่างประหยัดและรู้จักออม

15. **มุ่งมั่นในการทำงาน** หมายถึง มีความมุ่งมั่นในการทำงานที่ตนรับผิดชอบจนประสบความสำเร็จ มีทักษะและความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทำงานด้วยความรวดเร็ว ถูกต้องและสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ยอมรับในสิ่งที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ไม่ย่อท้อต่อกิจการงานใด ๆ และปรับปรุงงานในหน้าที่ให้สมบูรณ์

16. **รักความเป็นไทย** หมายถึง การรักษาศิลปวัฒนธรรมไทย การประพฤติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย การมีกิริยามารยาทงามอย่างไทย การแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย ไม่ลุ่มหลงวัฒนธรรมต่างชาติ มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ของชาติไทย ใช้ของไทย กินของไทย ส่งเสริมสินค้าไทย สืบสานประเพณีและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย

17. **มีจิตสาธารณะ** หมายถึง การรู้จักเสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน รู้จักช่วยเหลือชุมชน สังคม มีน้ำใจ ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ร่วมบริจาคทำบุญตามกำลังศรัทธา ให้ความร่วมมือในกิจกรรมสาธารณประโยชน์ ดูแลห่วงหาพันธุสมบัติของส่วนรวม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คณะครู นักเรียน และผู้ปกครองได้ทราบระดับการปฏิบัติตน และวิธีการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรม นักเรียน ระดับ ปวช. 1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์

2. นักเรียน ระดับ ปวช. 1 วิทยาลัยเทคนิคกาฬสินธุ์ เมื่อได้รับการพัฒนาด้านคุณธรรม และจริยธรรมแล้ว จะมีการปฏิบัติตนดีขึ้น

3. ข้อมูลจากงานวิจัยนี้ คณะครูที่สอนในระดับอื่น ๆ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติตนด้านคุณธรรม และจริยธรรมได้อย่างมีคุณภาพ